

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

“Говьсүмбэр аймгийн Боржигин чуулга”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2022/54/СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Чойр хот 2022 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543156 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Утас: 70543179 Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Аудитор:Б.Анхтуяа Утас:70543179 Цахим хаяг: ankhtuyab@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	3
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	12
3. Аудитын тайлан.....	13
3.1 Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Материаллаг байдал	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	14
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	15
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	16
3.8 Аудитын гол асуудал	16
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	17
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	17
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	17
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	17
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	17
4. Аудитын илрүүлэлт	18
4.1 Залруулсан алдаа	18
4.2 Төлбөрийн акт	18
4.3 Албан шаардлага	18
4.4 Зөвлөмж.....	19
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АЗДТГ	Аймгийн засаг даргын тамгын газар
АИТХ	Аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	235,691,605.00	249,391,238.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3,972,804.00	2,472,804.00
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	3,972,804.00	2,472,804.00
31210	Төгрөг	3,972,804.00	2,472,804.00
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	3,972,804.00	2,472,804.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	231,718,801.00	246,918,434.00
35100	Түүхий эд материал	70,630,175.00	142,856,139.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	70,630,175.00	142,856,139.00
35400	Хангамжийн материал	161,088,626.00	104,062,295.00
35420	Аж ахуйн материал	77,274,895.00	87,914,295.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	540,700.00	0.00
35450	Барилгын засварын материал	308,000.00	308,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	82,965,031.00	15,840,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	801,191,751.79	852,704,163.37
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	801,191,751.79	852,704,163.37
39200	Биет хөрөнгө	754,907,029.54	806,282,247.72
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	665,298,670.00	765,133,399.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,285,049.76	-47,064,673.72
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	12,800,000.00	12,800,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	-4,266,666.72
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	59,366,335.00	66,917,035.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,603,894.21	-20,561,618.51
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	54,037,768.00	54,037,768.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-25,969,283.96	-32,596,905.32
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	46,839,280.00	49,649,174.60
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-27,576,795.53	-37,765,264.61
39300	Биет бус хөрөнгө	46,284,722.25	46,421,915.65
39301	Програм хангамж	875,000.00	875,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-215,277.75	-506,944.35
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	45,625,000.00	49,914,860.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	-3,861,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,036,883,356.79	1,102,095,401.37
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	474,600.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	474,600.00
41300	Өглөг	0.00	474,600.00

41360	Бусад өглөг	0.00	474,600.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	474,600.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,036,883,356.79	1,101,620,801.37
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,036,883,356.79	1,101,620,801.37
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	479,014,514.00	479,014,514.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	75,170,546.80	139,907,991.38
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	299,687,488.76	74,859,846.80
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-224,516,941.96	65,048,144.58
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	482,698,295.99	482,698,295.99
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,036,883,356.79	1,102,095,401.37

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	794,999,250.00	876,387,617.60
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	10,654,100.00	103,915,517.60
120	Нийтлэг татварын бус орлого	10,654,100.00	103,915,517.60
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,091,100.00	0.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,091,100.00	0.00
120009	Бусад орлого	0.00	812,794.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	5,563,000.00	100,834,723.60
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.00	2,268,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	784,345,150.00	772,472,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17,142,750.00	29,374,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	17,142,750.00	6,374,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	767,202,400.00	743,097,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	767,202,400.00	743,097,800.00

II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	837,437,301.94	811,339,473.02
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	837,437,301.94	811,339,473.02
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	805,225,669.67	781,894,082.74
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	593,927,446.00	571,894,723.00
210101	Үндсэн цалин	593,927,446.00	421,954,887.00
210102	Нэмэгдэл	0.00	95,817,718.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	54,122,118.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	75,280,981.00	77,941,936.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	51,320,156.00	54,665,506.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,142,591.00	5,983,479.23
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,789,752.00	4,635,584.43
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,184,406.00	1,150,669.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,844,076.00	11,506,696.32
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37,519,536.00	38,418,151.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,261,031.00	3,767,166.00
210302	Түлш, халаалт	33,828,725.00	33,982,875.00
210303	Цэвэр, бохир ус	429,780.00	668,110.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57,918,319.00	8,867,163.00
210401	Бичиг хэрэг	3,179,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,085,000.00	2,324,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	869,059.00	979,386.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	105,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	30,077,500.00	0.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	494,500.00	0.00
210408	Бараа материал акалсны зардал	21,093,260.00	3,458,077.00
2105	Нормативт зардал	178,000.00	332,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	178,000.00	332,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,110,000.00	5,457,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	268,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	7,110,000.00	4,939,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	3,748,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	2,208,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.00	1,540,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,485,290.00	10,761,237.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,083,500.00	10,229,985.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,152,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	131,000.00	124,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	62,000.00	21,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	50,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	313,500.00
210807	Газрын төлбөр	23,790.00	21,452.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,806,097.67	64,472,772.02
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,118,296.00	1,500,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	28,687,801.67	62,972,772.02
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,211,632.27	29,445,390.28
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	7,830,450.00	5,300,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,830,450.00	5,300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,381,182.27	24,145,390.28
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,381,182.27	24,145,390.28
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-42,438,051.94	65,048,144.58
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	182,078,890.02	0.00
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	182,078,890.02	0.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-224,516,941.96	65,048,144.58

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	479,014,514.00	466,498,296.99	276,770,184.27	1,222,282,995.26
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	22,917,304.49	22,917,304.49
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	479,014,514.00	466,498,296.99	299,687,488.76	1,245,200,299.75
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	16,199,999.00	0.00	16,199,999.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-224,516,941.96	-224,516,941.96
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	479,014,514.00	482,698,295.99	75,170,546.80	1,036,883,356.79
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	479,014,514.00	482,698,295.99	75,170,546.80	1,036,883,356.79
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-310,700.00	-310,700.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	479,014,514.00	482,698,295.99	74,859,846.80	1,036,572,656.79
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	65,048,144.58	65,048,144.58
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	479,014,514.00	482,698,295.99	139,907,991.38	1,101,620,801.37

/ төгрөгөөр /

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

			/ төгрөгөөр /
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	789,436,250.00	772,472,100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,091,100.00	0.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	5,091,100.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,091,100.00	0.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,091,100.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	784,345,150.00	772,472,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	17,142,750.00	29,374,300.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	23,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,480,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13,662,750.00	6,374,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	767,202,400.00	743,097,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	767,202,400.00	743,097,800.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	776,993,446.00	760,321,640.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	776,993,446.00	760,321,640.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	744,781,813.73	730,876,249.72
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	598,535,901.67	571,608,170.00
210101	Үндсэн цалин	528,720,175.67	416,340,659.60
210102	Нэмэгдэл	51,468,403.00	97,762,783.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	18,347,323.00	57,504,727.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	75,039,031.06	77,493,750.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	51,168,802.93	49,280,915.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,994,111.92	9,564,822.39
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,150,172.48	11,167,758.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,191,303.44	1,226,616.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,534,640.29	6,253,638.20

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37,519,536.00	38,418,151.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,261,031.00	3,767,166.00
210302	Түлш, халаалт	33,828,725.00	33,982,875.00
210303	Цэвэр, бохир ус	429,780.00	668,110.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,848,759.00	5,189,086.00
210401	Бичиг хэрэг	3,179,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,625,700.00	2,094,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	924,059.00	979,386.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	115,000.00
2105	Нормативт зардал	672,500.00	322,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	672,500.00	322,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,118,000.00	15,814,050.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	10,639,400.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	7,118,000.00	4,924,650.00
2107	Томилолт, зочны зардал	0.00	3,748,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	0.00	2,208,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.00	1,540,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,929,790.00	16,782,442.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,528,000.00	16,251,190.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,152,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	131,000.00	124,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	62,000.00	21,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	50,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	313,500.00
210807	Газрын төлбөр	23,790.00	21,452.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,118,296.00	1,500,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,118,296.00	1,500,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,211,632.27	29,445,390.28
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	7,830,450.00	5,300,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,830,450.00	5,300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,381,182.27	24,145,390.28
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,381,182.27	24,145,390.28

III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	12,442,804.00	12,150,460.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	8,470,000.00	13,650,460.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	8,470,000.00	13,650,460.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	8,470,000.00	13,650,460.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,470,000.00	13,650,460.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-8,470,000.00	-13,650,460.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	3,972,804.00	-1,500,000.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	3,972,804.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,972,804.00	2,472,804.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	743,097,800.00	718,952,409.72
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	743,097,800.00	718,952,409.72
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	739,597,800.00	715,452,409.72
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	590,000,000.00	571,608,170.00
210101	Үндсэн цалин	460,000,000.00	416,340,659.60
210102	Нэмэгдэл	105,000,000.00	97,762,783.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,000,000.00	57,504,727.40
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	79,650,000.00	77,493,750.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,050,000.00	49,280,915.76
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,900,000.00	9,564,822.39
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,720,000.00	11,167,758.37
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,180,000.00	1,226,616.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,800,000.00	6,253,638.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	41,853,600.00	38,418,151.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,906,800.00	3,767,166.00
210302	Түлш, халаалт	36,091,800.00	33,982,875.00
210303	Цэвэр, бохир ус	855,000.00	668,110.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,294,700.00	5,189,086.00

“Говьсүмбэр аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтэс”-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210401	Бичиг хэрэг	2,000,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,094,700.00	2,094,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,080,000.00	979,386.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	115,000.00
2105	Нормативт зардал	322,600.00	322,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	322,600.00	322,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,716,700.00	4,716,700.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	250,000.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	4,466,700.00	4,466,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,163,900.00	2,163,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,163,900.00	2,163,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,596,300.00	15,540,052.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,322,300.00	15,322,300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	145,000.00	124,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	50,000.00	21,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	50,000.00
210807	Газрын төлбөр	24,000.00	21,452.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,500,000.00	3,500,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,500,000.00	3,500,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,500,000.00	3,500,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	743,097,800.00	718,952,409.72
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	743,097,800.00	718,952,409.72
320001	Орон нутгийн төсвөөс	743,097,800.00	718,952,409.72
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	57.00	57.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	47.00	47.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	9.00	9.00
620004	Гэрээт ажилтан	0.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр / Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	29,374,300.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	29,374,300.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	27,574,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,457,950.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	20,000,000.00
210604	Урсгал засвар	457,950.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,584,100.00
210701	Гадаад албан томилолт	
210702	Дотоод албан томилолт	44,100.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	1,540,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,532,250.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,218,750.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	313,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,800,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,800,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,800,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	29,374,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	29,374,300.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,374,300.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу аймгийн “Боржигин чуулга”-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд зөвлөмж өгөөгүй болно.

Аудитыг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Анхтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Г.Наранбаяр, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга” нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 16 дугаар албан бичгээр хуульд заасан хугацаанд ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга”-ын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь *“Боржигин өв соёлын давтагдашгүй өвөрмөц онцлогийг тусгасан бүтээгдэхүүнээр үндэсний хэмжээнд танигдаж бүс нутгийн тогтвортой хөгжилд хувь нэмрээ оруулах”* юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон байна.

Тухайлбал: Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар" батлагдаж 11 дүгээр сараас эхлэн мөрдөгдөж эхэлсэн байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба 2021 онд аймгийн “Боржигин чуулга”-ын санхүүгийн болон шилэн дансны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга” нь 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалтай гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 837,437.3 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 12,561.6 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80.0 хувиар буюу 10,049.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга” нь 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 65,212.0 мянган төгрөгөөр буюу 6.3 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс мөнгөн хөрөнгө, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын оролцоо дансад материаллаг өөрчлөлт гарсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	3,972.8	2,472.8	-1,500.0
Авлага	0.0	0.0	-
Урьдчилгаа	0.0	0.0	-
Бараа материал	231,718.8	246,918.4	15,199.6
Үндсэн хөрөнгө	801,191.7	852,704.2	51,512.5
Нийт хөрөнгө	1,036,883.4	1,102,095.4	65,212.0
Өр төлбөр	0.0	474.6	474.6
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,036,883.4	1,101,620.8	64,737.4
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,036,883.4	1,102,095.4	65,212.0

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,472.8 мянган төгрөг болж 1,500.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь ахмадын сангийн үлдэгдлийг зарцуулснаас шалтгаалжээ.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 246,918.4 мянган төгрөг болж 15,199.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгийн худалдан авалтаас шалтгаалжээ. Бараа материалын данс нь урсгал төсвийн худалдан авалт 31,091.7 мянга, АЗДТГ-аас үнэ төлбөргүй олгосон 2,368.0 мянга, данс хооронд шилжүүлэн авсан 67,125.0 мянга, нийт 100,584.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 310.7 мянган төгрөгийн шатахууны актын төлбөрийг барагдуулж, даргын 2022 оны А/03 дугаар тушаалаар 3,458.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг акталж, данс хооронд шилжүүлсэн 67,125.0 мянга, зарцуулсан 14,491.3 мянга, нийт 85,385.1 мянган төгрөгийн бараа материал данснаас хасагдсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 852,704.2 мянган төгрөг болж 51,512.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь үнэ төлбөргүй хүлээн авсан гаднах талбайн тохижилтын ажил нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Тухайлбал, үндсэн хөрөнгийн данс нь урсгал төсвийн худалдан авалт 13,650.5 мянга, АИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2020 оны 25 дугаар тогтоолоор аймгийн ОНХС-гаас нийлүүлэгдсэн морин хуур болон гаднах талбайн тохижилтын ажлын 100,834.7 мянга, нийт 114,485.2 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Өр төлбөр данс 474.6 мянган төгрөгийн НДШ-ийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,101,620.8 мянган төгрөг болж 64,737.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга” нь санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 81,388.3 мянган төгрөгөөр буюу 10.2 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 26,097.8 мянган төгрөгөөр буюу 3.1 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардал байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан 310.7 мянган төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга нь өмнөх онд зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй, хэрэглээнээс илүүдэл шатахууны нөөц бүртгэсэн төлбөрийн актыг төвлөрүүлснээс шалтгаалсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,226,702.9 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1,226,702.9 мянган төгрөгөөр тоохон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 483,605.1 мянган төгрөгөөр бууруулж 743,097.8 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Төсөвт өөрчлөлт ороогүй байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 71702-Соёл урлаг хөтөлбөрийн “80101-үндсэн үйл ажиллагааны зардал”, “80214-уран бүтээл хийлгэх”, “80802-ажил олгогчоос олгох тэтгэмж” арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 743,097.8 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 743,097.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 743,097.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 718,952.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, 24,145.4 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 718,952.4 мянган төгрөг буюу 96.8 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил зардлыг 18,391.8 мянга, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл зардлыг 2,156.2 мянга, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 3,435.4 мянга, хангамж, бараа материалын зардлыг 105.6 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр зардлыг 56.2 мянга, нийт 24,145.4 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу /хэмнэсэн/ зарцуулсантай холбоотой байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 71702 хөтөлбөрийн 1 арга хэмжээ 24,145.4 мянган төгрөгөөр хэмнэгдсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд тоглолт, заал, үзвэр үйлчилгээний орлого 9,094.3 мянга, АЗДТГ-аас тоног төхөөрөмж худалдан авах зардалд 20,000.0 мянга, бусад орлого 280.0 мянга, нийт 29,374.3 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс студийн тоног төхөөрөмж худалдан авах зардалд 20,000.0 мянга, тоглолтын зардалд 5,563.3 мянга, шүүгч багшийн хөлс, ХХОАТ, НДШ-ийн зардалд 1,653.4 мянга, томилолтын зардалд 44.1 мянга, бусад зардалд 2,113.5 мянга, нийт 29,374.3 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Аудитаар Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2021 оны А/108, А/111 дүгээр тушаалаар батлагдсан ерөнхий чиглэлд тусгагдсан асуудлыг онцлон авч үзсэн.

3.8 Аудитын гол асуудал

Аудитад нөлөө үзүүлэх онцлох асуудал байхгүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-г хамаарах төсөвт байгууллага, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга” нь 2021 онд нийт 150,449.7 мянган төгрөгийн 149 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 98,782.7 мянган төгрөгийн 15 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, өмнөх аудитаар өгсөн зөрчил арилгах албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй зөрчилтэй байна. Иймд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага өгч ажиллалаа.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 54,171.2 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 41,729.2 мянган төгрөгийн 10 залруулга, 317.4 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд 1 төлбөрийн акт, 12,124.6 мянган төгрөгийн 5 зөрчилд зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага, 2 зөрчилд алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өгсөн бөгөөд төлбөрийн акт, зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж, 1 албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

Хүснэгт 2 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	317.4	1	317.4	-	-	-
Албан шаардлага	4	12,124.6	3	12,124.6	1	0.0	75.0
Зөвлөмж	2	0.0	2	0.0	-	-	-
Нийт дүн	7	12,442.0	6	12,442.0	1	0.0	75.0

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

“Говьсүмбэр аймгийн “Боржигин чуулга”-ын санхүүгийн үйл ажиллагаанд нарийвчлан авч үзэх асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 109,538.7 мянган төгрөгийн 12 алдаа зөрчил илэрснээс, 8,291.2 мянган төгрөгийн 8 алдаа, зөрчлийг аудитын явцад залруулж, 1,990.3 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 474.6 мянган төгрөгийн 1 алдаа зөрчилд 1 албан шаардлага, 98,782.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд сахилгын хариуцлага тооцуулах албан шаардлага өгсөн.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгууд хийгдсэн байна.

- 4.1.1 Завсрын аудитаар төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн төлөвлөгөө хэсгийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнг 1,080.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байсныг залруулсан.
- 4.1.2 Завсрын аудитаар уран бүтээл хийлгэх зардлаас олгох НДШ, ХХОАТ-ын 711.9 мянган төгрөгийн зардлыг цалингийн зардлаас шилжүүлж, эдийн засгийн ангилал зөрчсөн байсныг залруулсан.
- 4.1.3 Завсрын аудитаар тооцооны дансаар дамжуулаагүй 565.6 мянган төгрөгийг шууд зардалд бүртгэсэн байсныг залруулсан.
- 4.1.4 Завсрын аудитаар няравын бэлтгэсэн тайлан, нягтлан бодогчийн хянасан тайлан 696.7 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байсныг залруулсан.
- 4.1.5 Завсрын аудитаар нярав үндсэн хөрөнгийн тайланг данс тус бүрээр бэлтгээгүй байсныг зөвлөмж өгч хэрэгжүүлсэн.
- 4.1.6 Орлого үр дүнгийн тайланд сахилгын шийтгэл ногдуулсан 629.9 мянган төгрөгийн орлогоор бүртгээгүй байсныг аудитын явцад залруулав.
- 4.1.7 Бараа материалын тайланг ангилал зөрүүтэй тайлагнасан 3,340.0 мянган төгрөг /бэлэн бүтээгдэхүүн, хүнсний материал/ байсныг аудитын явцад залруулав.

4.2 Төлбөрийн акт

4.2.1 Ээлжийн амралтын олговрыг цалин хөлстэй давхардуулан 2 хүнд илүү, 18 хүнд дутуу тооцож нийт 993.0 мянга, үндэслэлгүй шийдвэрээр 2 ажилтанд ээлжийн амралтын цалинг 1.5 дахин нэмэгдүүлэн олгосон 647.3 мянга, 13 албан хаагчдад дотоод журмын дагуу тэтгэмж, тусламж олгохдоо ХХОАТ суутгаагүй 350.0 мянга нийт 1,990.3 мянган төгрөг олгосон зэрэг нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, 20.2.5, 20.2.7, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.1, Захиргааны ерөнхий хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.6, 47 дугаар зүйлийн 47.1.1, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2, 22 дугаар зүйлийн 22.1.1, Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын 2000 оны 166 тоот тушаалын 1 дүгээр хавсралтын 1, 2 дахь заалтуудыг зөрчсөн, үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.3, 4.2.3.5-т заасны дагуу төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэв.

4.3 Албан шаардлага

4.3.1 Завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, НДШ-д 474.6 мянган төгрөгийн өр төлбөртэй тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь заалтуудыг зөрчсөн, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.11-т заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3.2 Тус байгууллагын нягтлан бодогч нь Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад 5-н сая төгрөгөөс дээш орлогын 1 гүйлгээ, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий нийт 8-н худалдан авалт, өр, авлага үүсгэсэн 14 шийдвэр тус тус мэдээлээгүй, өмнөх аудитаар өгсөн зөрчил арилгах албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлээгүй нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1, 4.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.4.4, 6.4.5, 6.4.8, 7 дугаар зүйлийн 7.1.1, 7.1.3, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2.1.13, 2.2.2.5, 2.2.3.2, 3 дугаар зүйлийн 3.2.9, 3.2.10, 3.2.11, МУЕА-ын 2021 оны А/108 дугаар тушаалын хавсралтын 3.1.2 дахь заалтуудыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.2-т заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Зөвлөмж өгөөгүй байна.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мян төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Говьсүмбэр аймгийн Боржигин чуулга	12	109,538.7	8	8,291.2	1	1,990.3	2	99,257.2	-	-